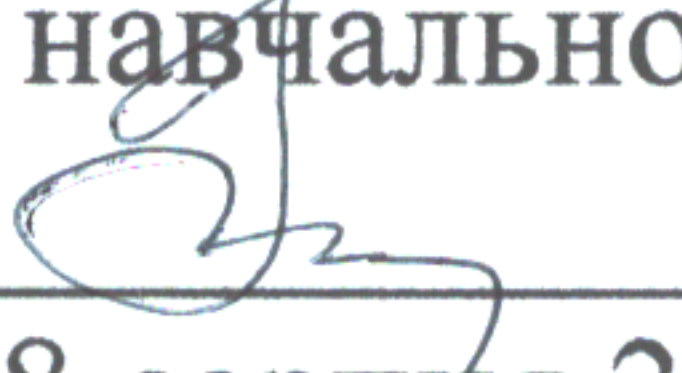

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«УМАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТЕХНОЛОГІЙ ТА БІЗНЕСУ
УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА»
Циклова комісія обліково-фінансових та економічних дисциплін**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи

 Наталія НИКОЛЮК
28 серпня 2024 року

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Галузь знань

Спеціальність

Освітньо-професійна програма

Освітньо-професійний ступінь

07 «Управління та адміністрування»

071 «Облік та оподаткування»

«Облік та оподаткування»

Фаховий молодший бакалавр

Розробник:

Мельник Ю.М., викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист.

Програма розглянута і схвалена на засіданні циклової комісії обліково-фінансових та економічних дисциплін

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Голова циклової комісії

Юлія МЕЛЬНИК

Вступ

Комплекс питань, пов'язаних зі здійсненням господарської діяльності підприємства, потребує досить глибоких знань теорії та практичних навичок прийняття рішень у сфері обґрунтування потреби в господарських і фінансових ресурсах, доцільного їх розміщення і використання, підвищення рівня ефективності господарювання. Суттєвою складовою набуття знань з економічно грамотного управління є аналіз господарської діяльності підприємства.

За допомогою аналізу вивчаються тенденції розвитку, глибоко і системно досліджуються фактори змін результатів діяльності, узгоджуються плани й управлінські рішення, здійснюється контроль за їх виконанням, виявляються резерви підвищення ефективності виробництва і реалізації продукції (товарів), оцінюються результати діяльності підприємства, розробляється економічна стратегія його розвитку. Проведення аналізу господарської діяльності сприяє раціональному здійсненню структурної та інвестиційної політики, розвитку конкурентоспроможного ринкового середовища.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності та очікувані результати навчання

Метою дисципліни «Аналіз господарської діяльності» є набуття студентами знань щодо організації та методики здійснення аналізу господарської діяльності на підприємствах різних форм власності, засвоєння форм і техніки економічних розрахунків, формування висновків та пропозицій щодо покращення економічного стану підприємства, усвідомлення ролі аналізу господарської діяльності в сучасних умовах розвитку економічних відносин.

Завдання дисципліни:

- сформувати у студентів чітке уявлення про сучасні методики аналізу господарської діяльності із застосуванням математичних та статистичних прийомів і методів;
- навчити студентів методам аналітичного опрацювання інформації, виявлення причинно-наслідкових зв'язків, прищепити вміння давати чітку інтерпретацію даних і оцінку ситуації, обґрунтувати управлінські рішення тощо.

Предметом дисципліни є господарська діяльність підприємства, її результати та ресурсне забезпечення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувач освіти оволодіває такими компетентностями та набуває таких результатів навчання:

Інтегральна компетентність:

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері обліку та оподаткування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів економічних наук, та може характеризуватися

певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність аналізувати економічні події та явища з огляду на сучасні теоретичні та методичні основи обліку і оподаткування.

СК 2. Здатність використовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері обліку і оподаткування.

СК 3. Здатність відображати інформацію про господарські операції суб'єктів господарювання в обліку, їх систематизувати, узагальнювати у звітності й інтерпретувати для задоволення інформаційних потреб осіб, які ухвалюють управлінські рішення.

СК 5. Здатність оцінювати результати господарської діяльності підприємств на основі знань сучасних методик аналізу.

СК 6. Здатність здійснювати обліково-аналітичні процедури із застосуванням спеціалізованих програмних засобів і комп'ютерних технологій.

СК 7. Здатність перевіряти законність, достовірність, економічну доцільність господарських і фінансових операцій з метою збереження власності, попередження порушень та зловживань.

СК 8. Здатність використовувати методи обліку і оподаткування на підприємстві.

СК 11. Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, ухвалювати рішення відповідно до законодавства.

Результати навчання:

РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах.

РН 2. Розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової і статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів під час розв'язання проблем сфери економічної відповідальності підприємств.

РН 3. Визначати сутність об'єктів обліку і оподаткування для розуміння їх ролі та впливу на результати господарської діяльності.

РН 4. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання облікових даних для узагальнення економічної інформації.

РН 5. Застосовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних завдань у сфері обліку і оподаткування.

РН 7. Характеризувати господарські операції та процеси, вміти документально їх оформлювати для відображення в обліку підприємств.

РН 8. Формувати й аналізувати фінансову, податкову і статистичну звітність для визначення показників забезпеченості підприємства ресурсним потенціалом та його ефективного використання.

РН 10. Формувати і надавати облікову-аналітичну інформацію для ухвалення управлінських рішень з метою підвищення ефективності бізнесу.

РН 11. Визначати й аналізувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Аналіз господарської діяльності та його роль в управлінні підприємством

Фінансово-господарська діяльність підприємства як об'єкт аналітичного дослідження. Сутність, місце та роль аналізу господарської діяльності в системі управління підприємством. Предмет, об'єкти, суб'єкти, завдання та функції аналізу господарської діяльності. Типологія видів економічного аналізу. Роль економічного аналізу в забезпеченні економічної безпеки суб'єктів господарювання в умовах інтеграційних та глобалізаційних процесів.

Тема 2 Організація економічного аналізу на підприємстві

Організаційні системи економічного аналізу та їхні характеристики. Етапи аналітичного процесу. Основи процесу автоматизації аналітичних робіт на підприємстві. Сучасне програмне забезпечення економічного аналізу.

Тема 3 Методи прийоми економічного аналізу

Поняття методу економічного аналізу, його характерні особливості. Класифікація методів економічного аналізу. Економіко-логічні методи економічного аналізу. Методи комплексної економічної оцінки. Економіко-математичні методи та моделі в економічному аналізі.

Тема 4 Аналіз виробничої програми та реалізації продукції

Зміст, завдання та інформаційне забезпечення аналізу виробничої програми. Аналіз формування виробничої програми. Аналіз динаміки та структури виробництва і реалізації. Аналіз виконання виробничої програми. Аналіз резервів збільшення виробництва і реалізації продукції.

Тема 5 Аналіз основних засобів та ефективності їх використання

Завдання та інформаційне забезпечення аналізу основних засобів. Аналіз динаміки, структури та технічного стану основних засобів підприємства. Аналіз

ефективності використання основних засобів. Аналіз резервів підвищення ефективності використання основних засобів

Тема 6 Аналіз матеріальних оборотних ресурсів та ефективності їх використання

Завдання та інформаційне забезпечення аналізу матеріальних оборотних ресурсів. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними оборотними ресурсами. Аналіз ефективності використання матеріальних оборотних ресурсів.

Тема 7 Аналіз трудових ресурсів та фонду оплати праці підприємства

Завдання та інформаційне забезпечення аналізу трудових ресурсів та фонду оплати праці підприємства. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами. Аналіз використання фонду робочого часу. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів.

Тема 8 Аналіз виробничих витрат і собівартості реалізованої продукції підприємства

Завдання та інформаційне забезпечення аналізу витрат і собівартості продукції. Аналіз загальних витрат на виробництво продукції. Аналіз витрат на 1 грн продукції. Аналіз прямих та накладних виробничих витрат. Оцінка резервів скорочення собівартості продукції.

3. Список рекомендованої літератури

Основна

1. Адлер, О. О. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник / О. Адлер, О. Й. Лесько. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 115 с.
2. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій. Під редакцією К. Ковальчук. Центр навчальної літератури, 2019. 328 с.
3. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021. 260 с.
Марусяк Н.Л. Фінансовий аналіз: навч. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
4. Єршова Н.Ю. Економічний аналіз: навчальний посібник для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» – Харків : НТУ «ХП», 2023. – 190 с.
Кулік А.В. Теорія економічного аналізу: навч. посібник. – Київ, ДП «Вид. Дім «Персонал», 2018. 452 с.
5. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності: практикум. Друге видання, доопрацьоване і доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 156 с.
6. Непочатенко О.О. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2020. 272 с.

7. Тігова Т.М. Аналіз фінансової звітності: Навчальний посібник/ Т.М.Тігова, Л.С., Селіверстова, Т.Б. Процюк К.: ЦУЛ, 2019. 268 с.
8. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрмійчук Н.І. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.

Додаткова

1. Єршова Н. Ю. Напрями удосконалення підходів та методів аналізу діяльності в системі управлінських рішень суб'єктів господарювання. Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса: ОНЕУ, 2021. 204 с. С. 156-157.
2. Закон України № 996-XIV від 16.07.99 р. «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0391-99>. (дата звернення: 12.10.2022).
3. Мехович С.А., Єршова Н.Ю. Економічні методи дослідження стану та ефективності використання матеріальних ресурсів промислових підприємств. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2020. №10(152). С. 3-12. <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53387>
Єршова Н. Ю. Збалансована система показників як ефективний інструмент стратегічного управлінського обліку. Модернізація економіки: сучасні реалії, прогностичні сценарії та перспективи розвитку. 2019. С. 543–546. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/41821/1/Yershova_Zbalansovana_systema_2019.pdf
4. Новіченко Л.С. Організація економічного аналізу на підприємстві. Економічний аналіз. 2022. Том 32. № 1. С. 199-207 URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/2020>
5. Новіченко Л.С. Платоспроможність суб'єкта господарювання: сутність, економічний аналіз та напрями підвищення. Наукові перспективи. 2022. № 3(21). С. 21-28. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-3\(21\)-83-93](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-3(21)-83-93).
6. Новіченко Л.С. Продуктивність праці: аналіз показників та резерви підвищення. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2022. № 3. С. 83-93 DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-3-7933>
7. С. 96-102.
8. Чепка В.В., Свідерська І.М., Гавриленко Ю.О. Фінансовий стан підприємства: теоретичні основи. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 19-20.
9. Чміль Г.Л. Факторний аналіз фонду оплати праці персоналу компанії індустрії гостинності. Агросвіт. 2020. № 15. С. 36-40.

10. Шандова Н.В. Джерела підвищення продуктивності праці. Проблемисистемного підходу в економіці. 2019. Вип. № 2 (70). С. 32-37.
11. Ярова В.В., Велієва В.О. Теорія економічного аналізу: навч. посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей: 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». 2021. 115 с.

Ресурси мережі Інтернет

1. Державна казначейська служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=264515>.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
3. Державна фіскальна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua>.
4. ЛІГА Бізнес Інформ українська мережа ділової інформації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.liga.net.
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=ukA&tag=StrategichnePlanuvannia>
6. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.
7. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
8. Публічна фінансова звітність підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/db/emitent>.
9. Урядовий портал Кабінету міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
10. Фінансовий портал Мінфіну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/infl/?2007>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюється відповідно до системи організації освітнього процесу. Формою підсумкового контролю є екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Для підсумкової діагностики успішності навчання використовується усний, письмовий, тестовий, графічний та програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.